

9. Marek K., Raszevska H.: Roczn. Nauk Rol. 68, 361, 1959.
str. 9 1962.
10. Juško-Grundboeck J.: Biul. II Zjazdu PTNW str. 9 1962.

Adres autora, dr Jadwiga Juško-Grundboeck, Puławy, Instytut Weterynarii.

Грундбоэк-Юсько Я., Рашевска Э. УРОВЕНЬ БЕЛКОВЫХ ФРАКЦИЙ И ВЫСОТА ТИТРА HI и SN В ЗАВИСИМОСТИ ОТ СПОСОБА ПРИМЕНЕНИЯ ВАКЦИНЫ „F” ПРОТИВ БОЛЕЗНИ NEWCASTLE.

Авторы проанализировали уровень целого белка и его фракции, обозначаемых электрофоретически, а также высоту титра HI и SN у 20 кур, вакцинированных против болезни Newcastle. Вакцину вводили птицам интраназально, внутримышечно и в крылья. В результате исследований авторы полагают, что иммунитет кур, контролируемый тестом SN связан с повышением альфа глобулиновой фракции, которая как это отмечалось в предыдущих исследованиях авторов, содержит много гликопротеидов (10). Авторы считают, что после интраназальной вакцинации курицы приобретают максимальный, наиболее длительный иммунитет, чего не наблюдается при иных вышеупомянутых способах введения вакцины „F”.

Juško — Grundboeck J., Raszevska H. — The relationship between the level of serum protein fractions and titer of HI and SN tests and the route of inoculation with the „F” vaccine against Newcastle disease.

Total protein level and its fractions estimated by means of electrophoresis as well as the titer of HI and SN tests were investigated in 20 hens immunized against Newcastle disease with the „F” vaccine which was introduced by the nasal and intramuscular routes and into the wing.

The results seem to indicate that the immunity of hens demonstrated by the use of the SN test is connected with the increase of the alpha globulin fraction. The authoress has found in her previous investigations that this fraction is rich in glycoproteins (10).

The results show that nasal introduction of the vaccine causes the strongest and the longest lasting immunity. The intramuscular and into the wing vaccination with the same vaccine does not yield similar effects.

TERESA MALANOWSKA

Bruceloza u owiec w woj. łódzkim

Z Wojewódzkiego Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Łodzi
Kierownik: dr STANISŁAW GOŁĘBIOWSKI

Obowiązujące w Polsce zarządzenie Ministra Rolnictwa nr WL. III-4/6-51 z dnia 9 marca 1951 roku o zapobieganiu i zwalczaniu brucelozy dotyczy tylko bydła, a nie uwzględnia w ogóle brucelozy innych gatunków zwierząt. Dotychczasowe badania polskie wykazały zakażenie pał. *Brucella* również innych zwierząt poza bydłem. Szaflarski (9) z dwóch poronionych płodów klaczy wydzielił *Brucella abortus*. Brill i Gołębiowski (1, 2) donieśli o brucelozie świń i wyizolowali z najądrza knura oraz z wycinka z dróg rodnych maciory dwa szczepy *Brucella suis var. thomsoni*. Tuorek (11) stwierdził brucelozę zajęcą wywołaną przez *Brucella suis*, a Hay (6) wydzielił z dwóch zajęcych szczepy *Brucella suis var. thomsoni*. Oyrzanowska (8) wykryła brucelozę u noerek wywołaną przez *Brucella abortus*.

Szczególne niebezpieczeństwo dla ludzi przedstawia bruceloza małych przeżuwaczy. Już w końcu XIX w. stwierdzono, że kozy są źródłem zakażenia ludzi tzw. „gorączką maltańską”. W Polsce brucelozą owiec zajmowali się Chyliński (4), Doleżał, Lutyński i Wiśniowski (5), oraz Chodkowski, Ugorski i Kowalski (3). Do 1959 r. nie stwierdzono ognisk brucelozy owiec, a w badaniach serologicznych nie uzyskano dodatnich odczynów. Dopiero w 1960 r. Chodkowski i współprac. (3) z poronionych płodów owiec wyhodowali *Brucella bovis* i *Brucella melitensis*.

Nieliczne dotychczasowe prace poświęcone brucelozie owiec w naszym kraju były przyczyną podjęcia przez nas próby wykrycia tego schorzenia u owiec na terenie woj. łódzkiego. W tym celu w czasie od 1959 do 1961 r. przebadano w WZHW w Łodzi 2008 sztuk owiec rzeźnych na brucelozę. Do badań pobierano krew podczas uboju zwierząt. Przeprowadzono badania serologiczne surowicy krwi zwierząt, stosując odczyn zlepek probówkowy i odczyn wiązania dopełniacza oraz badania biologiczne

na świnkach morskich. Odczyn zlepek wykonywano w rozcieńczeniach surowicy od 1:6,25 do 1:100 używając do rozcieńczeń 10% roztworu soli kuchennej. Wg doniesień niektórych autorów (Szaflarski 10, Karładinowska i współprac., 7), zastosowanie 10—12% roztworu soli kuchennej daje wyniki wyraźniejsze, a odczyn jest bardziej swoisty. Odczyn wiązania dopełniacza wykonywano w oparciu o obowiązujące zalecenia Instytutu Weterynarii w Puławach. W odczynach stosowano antygeny produkcji Działu Rozpoznawczego IW. W odczynie zlepek uważano za wynik dodatni wystąpienie aglutynacji w rozcieńczeniu surowicy co najmniej 1:25, za wynik wątpliwy — aglutynację w rozcieńczeniu surowicy 1:12,5. W odczynie wiązania dopełniacza za wynik dodatni uważano zahamowanie hemolizy w rozcieńczeniu surowicy 1:50. Badania biologiczne wykonywano z próbami krwi, których surowica wykazywała miano zlepek 1:50. Świnkom morskim wstrzykiwano podskórnie ok. 2 ml zawiesiny skrzepów krwi w płynie fizjologicznym. Zwierzęta obserwowano w ciągu trzech miesięcy, przeprowadzając w w odstępach dwutygodniowych kontrolne badania serologiczne krwi.

Wyniki badań serologicznych przedstawiono w tabeli 1.

W odczynach serologicznych uzyskano wynik dodatni w 31 próbach (1,5%), wynik wątpliwy w 94 próbach (4,7%), wynik ujemny w 1883 próbach (93,8%). Badania biologiczne dały wynik ujemny. Należy przypuszczać, że

Tab. 1

Miano surowicy	Aglutynacja		Odczyn wiązania dopełn.	
	ilość prób	%	ilość prób	%
100	—	—	—	—
50	7	0,3	1	0,05
25	24	1,2	—	—
12,5	94	4,7	—	—
6,25	294	14,7	—	—
ujemne	1589	79,1	2007	99,5

pewna część owiec z terenu woj. łódzkiego zetknęła się z pał. *Brucella*, czego dowodem są dodatnie miana badanych surowic.

Piśmiennictwo

1. Brill J., Gołębiowski S.: Roczniki Nauk Roln. T 68-E-1 (1957).
2. Brill J., Gołębiowski S.: Acta Micr. Pol. 6, (1957).
3. Chodkowski A., Ugorski L., Kowalski S.: Med. Wet. 9 (1960).
4. Chyliński G.: Med. Wet., 10, (1954).
5. Doleżał M., Lutyński K., Wiśniowski J.: Med. Wet., 3, (1956).
6. Hay J.: Med. Wet., 10, (1960).
7. Karkadinowska I. A., Zubkow A. P., Szorobokowa M. M.: Wietierinaria, 11, (1961).
8. Oyrzanowska J.: Med. Wet., 3, (1960).
9. Szaflarski J.: Med. Wet., 6, (1948).
10. Szaflarski J.: Med. Wet., 2, (1958).
11. Tworek R.: Przegląd Epidem., 4, (1954).

Adres autorki: lek. wet. Teresa Malanowska — Łódź, ul. Świerczewskiego 17.

Малановска Т. БРУЦЕЛЛЕЗ ОВЕЦ В ЛОДЗИНСКОМ ВОЕВОДСТВЕ.

Автор исследовал по бруцеллезу 2008 проб крови убойных аглутинационным методом и реакцией связывания комплемента. Пробы крови аглутинационного титра сыворотки 1:50 исследовались биологически. По-

ложительный результат серологических реакций получен в 31 (1,5%), сомнительный — в 94 (4,7%), а отрицательный — в 1883 пробах (93,8%). Биологические исследования дали отрицательный результат.

Malanowska T.: Brucellosis in sheep in the Łódź province.

Samples of blood were collected from 2008 sheep directed to slaughter and examinations were conducted for brucellosis using the agglutination reaction and the complement fixation test. The samples of blood showing the agglutination titre 1:50 were submitted to biological examination. In the serological reactions positive results were observed in 31 samples (1.5 per cent), dubious in 94 samples (4.7 per cent), negative result in 1883 samples (93.8 per cent). The result of the biological examinations was negative.

Malanowska T.: La brucellose des moutons dans la voïéwodie de Łódź.

On investigate 2008 épreuves de sang de moutons, — abattus à l'abattoir — dans la direction de la brucellose, à l'aide de la réaction d'agglutination et de la réaction de la fixation du complément. Les épreuves du sang au titre d'agglutination du sérum 1:50 furent examinées à l'aide de recherches biologiques. Les réactions sérologiques démontrèrent un résultat positif dans 31 épreuves (1,5%), un résultat douteux dans 94 épreuves (4,7%), un résultat négatif dans 1883 épreuves (93,8%). Les recherches biologiques furent négatives.

Malanowska T.: Schafbrucellose in der Woiwodschaft Łódź.

Es sind 2008 Blutproben geschlachteter Schafe auf Brucellose mit Agglutination und KB — Methode untersucht worden. Die Blutproben mit Serumagglutinationstiter 1:50 wurden biologisch geprüft. In serologischen Reactionen wurde ein positives Ergebnis in 31 Proben (1,5%), ein zweifelhaftes in 94 (4,7%), ein negatives in 1883 Proben (93,8%), erzielt. Biologische Untersuchungen fielen negativ aus.

MIECZYŚLAW KOZŁOWSKI

Epizootia pasterelozy świń

Z Wojewódzkiego Zakładu Higieny Wet. w Łodzi
Kierownik: dr STANISŁAW GOŁĘBIOWSKI

W krajowej literaturze istnieje niewiele doniesień na temat masowych zachorowań świń w wyniku zakażenia *Pasteurella multocida*. W dostępnym piśmiennictwie jedynie Parnas i współprac. (Med. Wet. 6, 1952) opisują ciekawy przypadek pasterelozy u prosiąt w PGR „B”, gdzie zachorowało w ciągu kilku dni około 30 prosiąt wśród nerwowych objawów. Autorzy zwrócili uwagę na toksyny pastereli o charakterze neurotropowym. W lutym 1961 r. na bazie w rzeźni „L” wybuchła epizootia pasterelozy u świń. W dniu 3 lutego w rzeźni znajdowały się 644 świnię, w ciągu dnia dowieziono z różnych baz województwa 1800 świń. W dniu 4 lutego na bazie zgromadzono łącznie 2444 tuczniki, gdy tymczasem pomieszczenia bazy przeznaczone są tylko na około 1500 świń. U przyjmowanych świń nie stwierdzono objawów chorobowych. Schorzenie wybuchło nagle bez uprzednich wyraźnych objawów klinicznych i cechowało się gwałtownym przebiegiem. Rano dnia 6 lutego poddano ubojowi z konieczności 45 świń, a w ciągu dnia — dalszych 48. Dnia 7 lutego poddano ubojowi w agonii jeszcze 71 tuczników. Razem w ciągu około 48 godzin poddano ubojowi z konieczności 164 świnię, z tego 95 tuczników (około 9 ton mięsa zniszczono z powodu nieprzydatności do spożycia). Epizootia

została przerwana przez natychmiastowy ubój wszystkich świń.

U chorych świń obserwowano duszność, u niektórych obrzęki okologardzielowe, zasinienie podgardla i podbrzusza. Sekcyjnie stwierdzono przekrwienie narządów wewnętrznych, zwyrodnienie narządów mięsaszowych, zmiany w płucach: od zapalenia nieżytowego do krupowego, zapalenie błony śluzowej jelit cienkich: od ostrego nieżytu do zapalenia krwotocznego, obrzęk i przekrwienie węzłów chłonnych oraz nacieczenie tkanki okologardzielowej. Na podkreślenie zasługuje brak wybroczyn u badanych świń. Do badania bakteriologicznego pobrano próby od 17 chorych świń. Ze wszystkich narządów wewnętrznych, węzłów chłonnych oraz prób mięsa uzyskano wzrost pałeczek barwiących się gramujemnie, dwubiegowo. Wydzielone szczepy zakwasały bez gazu glikozę i sacharozę, nie rozkładały maltozy i laktozy, wytwarzały indol i siarkowodor, były nieruchome, nie dawały hemolizy. Białe myszki zakażone podskórnie 24-godziną hodowlą bulionową padły po 24 godzinach. Wydzielone szczepy, zarówno ze świń ubitych jak i zakażonych zwierząt doświadczalnych, morfologicznie, hodowlanie i biochemicznie odpowiadały *Pasteurella multocida*.